

ALBERTS DE ROŠĀ

Dvēseles evolūcija

SECĪGĀS DZĪVES · 5. BURTŅICA

Iebildumi un hīpotēzes

IV DAĻA

BLUSABOOKS

Dvēseles evolūcija

ALBERTS DE ROŠĀ · «SECĪGĀS DZĪVES» (PARĪZE, 1911) · IV DAĻA

Katrai nodaļai — četras daļas

DE ROŠĀ VĀRDIEM

*pilns autora teksts, pārbaudīts pret 1911.
gada franču izdevumu*

VIENKĀRŠIEM VĀRDIEM

kas šajā nodaļā notiek

SVEŠVĀRDI

nodaļas jēdzieni un to skaidrojumi

KO SAKA MŪSDIENU ZINĀTNE

*hipnoze, atmiņa un tas, kas vēl nav
izskaidrots*

Vēsturisks teksts, ne pamācība.

BlusaBooks · MMXXVI

© 2026 SIA "Blusa Entertainment" (reģ. Nr. 40203726725) · BlusaBooks. Alberta de Rošā oriģinālteksts (Parīze, 1911) ir brīvi izmantojams, bet šis latviešu izdevums, tā tulkojuma rediģējums, skaidrojumi, piezīmes, ilustrācijas un izdrukājamās lapas ir autordarbs. Tos aizliegts kopēt, pavairot, izplatīt vai publiskot pilnībā vai daļām bez autora rakstiskas atļaujas. Pārkāpējiem iestājas Autortiesību likumā paredzētā atbildība. Atļaujas: contact@blusa.eu. Izdrukājamās lapas drīkst drukāt tikai personīgai lietošanai. Hipnozes eksperimenti grāmatā ir vēstures liecība, nevis pamācība; neveic tos paši.

SATURS

<i>Priekšvārds</i>	4
I Personības maiņas	5
II Mireille gadījums	13
III Mlle smith gadījums	41
IV Ekskurss spiritisma jomā	52
V Dvēseles evolūcija	68
VI Nākotnes reliģija un secinājumi	80
<i>Noslēgums</i>	90
<i>Izdrukājamās lapas — divas lapas</i>	91
<i>Svešvārdu vārdnīca</i>	94

PRIEKŠVārds

Alberts de Rošā (Albert de Rochas d'Aiglun, 1837–1914) nebija ne mistiķis, ne pravietis. Viņš bija inženiertehnisko karaspēku virsnieks, vēlāk ilgus gadus Parīzes Politehniskās skolas administrators, fizikas vēstures un seno mehānikas rakstu pētnieks. Brīvo laiku viņš veltīja hipnozei un tam, ko toreiz sauca par dzīvnieku magnētismu. Viņš strādāja kā inženieris: pierakstīja datumus, subjektu vārdus, katras pases iedarbību, un viņa grāmatās blakus drosmīgām hipotēzēm allaž atrodamas viņa paša šaubas.

Šī ir **piektā un pēdējā burtnīca** sērijā «Secīgās dzīves». Tajā ir grāmatas IV daļa «Iebildumi un hipotēzes» un autora secinājumi. Pēc trim daļām, kurās de Rošā stāsta par senajiem ticējumiem, par subjektiem, kas magnētiskajā miegā «atgriežas» iepriekšējās dzīvēs, un par nojautām, viņš tagad pats sev uzdod neērtos jautājumus. Varbūt tā ir tikai suģestija? Kā izskaidrot cilvēkus ar vairākām personībām? Ko nozīmē Mireille gadījums, kurā viņas ķermenī it kā runā miris draugs Vincent? Kā Ženēvā tādas pašas «iepriekšējās dzīves» bez jebkādas hipnozes piedzīvoja mēdijis Hélène Smith? Vai spiritisma seansos tiešām runā mirušie? Burtnīcu noslēdz autora domas par dvēseles evolūciju, ģenerāļa Fix «nākotnes reliģija» un de Rošā secinājumi — viņš nošķir to, ko uzskata par drošu, no tā, kas paliek tikai iespējams.

Kā lasīt. Grāmatā ir pilns de Rošā teksts vārds vārdā, arī viņa zemsvītras piezīmes (tās ir tūlīt aiz rindkopas, kurā minētas). Katrai nodaļai seko trīs mūsu daļas. *Vienkāršiem vārdiem* — īsi par to, kas nodaļā notiek. *Svešvārdi* — nodaļas jēdzieni; visi tie apkopoti vārdnīcā burtnīcas beigās. *Ko saka mūsdienu zinātne* — kā šis parādības skaidro šodien un kas joprojām nav izskaidrots. Personvārdi un vietvārdi rakstīti kā franču oriģinālā.

Sērijā «Secīgās dzīves»:

1 · Senie ticējumi un magnētiskais miegs 2 · Atpakaļ caur dzīvēm 3 · Vienpadsmit dzīves 4 · Astrālais ķermenis un nojautas 5 · Dvēseles evolūcija

I. NODAĻA

PERSONĪBAS MAIŅAS

DE ROŠĀ VĀRDIEM

CETURTĀ DAĻA. IEBILDUMI UN HIPOTĒZES

Pirms dažiem gadiem Charles Richet kungs ļāva man noskatīties personības maiņas, kas ar suģestijas palīdzību¹⁹³ tika radītas kādai dāmai, kura pēc kārtas kļuva par ģenerāli, Parīzes arhibīskapu, kokoti utt.

¹⁹³ Suģestijas jūtīgiem subjektiem var dot jau nomoda stāvokli vai drīzāk kādā ļoti tuvā stāvoklī, ko nosaka kāda emocija un ko esmu pētījis ar nosaukumu «lētīcības stāvoklis».

Neilgi pēc tam es atkārtēju šos eksperimentus ar kādu jaunekli, vārdā Benoît, un ieguvu ne vien ārkārtīgi reālistisku tās personības atveidojumu, kuru es viņam uzspiedu, bet arī rokrakstus, kas mainījās atbilstoši spēlētajām lomām un pilnīgi atbilda grafoloģijas likumiem. Šos rokraksta paraugus var atrast manā grāmatā *Les États superficiels de l'hypnose* (Hipnozes virspusējie stāvokļi), ko 1893. gadā izdeva Chamuel¹⁹⁴.

¹⁹⁴ III nodaļa, 3. §.

Tā kā subjektam var uzspiest jebkuru lomu, kādu vien vēlas, pat dzīvnieka vai nedzīva priekšmeta lomu, tāda kā lampa vai sviesta pika¹⁹⁵, parādības skaidrojums ir nešaubīgs. Ar suģestiju viņa prātā tiek paralizētas visas idejas, kas neattiecas uz norādīto lomu, un tā tad attīstās jo intensīvāk, pateicoties subjekta atmiņām un iztēlei, jo šīm pēdējām viņa smadzenēs ir brīvs lauks. Tātad te nav vietas ne reinkarnāciju hipotēzei, ne apsēstībai no svešas gara puses.

¹⁹⁵ Es saku Benoît, ka viņš ir Carcel lampa, tāda kā tā, kas stāv uz mana rakstāmgalda. Viņš sastingst un paliek nekustīgs; tad es izdaru kustību, it kā to uzvilktu, un pēc dažām sekundēm viņš, izrunādams «krrr.», parāda, ka jāapstājas. Attiecībā uz sviesta piku — tāda pati nekustība; bet, ja es viņam tuvinu sveci, viņš saļimst, it kā kūstot.

Dažkārt subjekts, tā vietā lai pēc pavēles uzņemtu kādu noteiktu personību, kāda fizioloģiska nejaušības iespaidā pārceļas uz agrāku savas eksistences laikmetu ar visiem fiziskajiem un morālajiem simptomiem, kas viņu raksturoja tajā dzīves

posmā; pēc tam, ilgāka vai īsāka laika beigās, viņš atgriežas savā normālajā stāvoklī, neatceroties par savu rakstura maiņu.

Tāds ir gadījums, ko 1882. gadā izdevumā *Annales médico-psychologiques* (Medicīniski psiholoģiskās anāles) aprakstīja Camuset kungs. 1880. gadā Bonneval patversmē iestājas L. kungs, 17 gadus vecs; viņš ir histēriķis un histēriķes dēls. Kādu dienu, strādājot laukā, viņu pārņem lielas bailes, ko izraisījusi odzes ieraudzīšana, un viņam ir smaga histērijas lēkme. Atgūstot samaņu, viņš ir pavisam cits, viņa raksturs ir pilnīgi mainījies: no ķildnieka un zagļa viņš kļuvis lēnprātīgs un izpalīdzīgs; viņš atrodas otrajā stāvoklī; viņš ir pilnīgi zaudējis pagātnes atmiņu un domā, ka joprojām atrodas Saint-Urbain, soda kolonijā, no kuras viņš bija nosūtīts uz Bonneval. Viņš neko nepazīst no tā, ko redz Bonneval, un ir ne vien aizmirsis visu, kas noticis, bet arī vairs neprot drēbnieka amatu, ko bija apguvis. Šis otrais stāvoklis ilgst gadu, pēc kura, smagas histērijas lēkmes rezultātā, viņš atkal kļūst par to, kas bija iepriekš: netikls, rijīgs un iedomīgs; beidzot viņš izbēga. Notverts atpakaļ, viņš uzrādīja līdzīgas fāzes.

Analogu gadījumu ir pētījis Dr Azam no Bordeaux, no kura aizņemtos šādas detaļas¹⁹⁶: «1858. gadā mani izsauca aprūpēt kādu jaunu meiteni, Félida X..., kuru vecāki uzskatīja par jukušu. Viņai tolaik bija piecpadsmit gadu. Tā bija histēriķe ar krampjiem, strādīga un inteliģenta, ar nopietnu un gandrīz vai skumju raksturu. Lūk, galvenā parādība, kas izpaudās un kas bija iebiedējusi ģimeni un apkārtni.

¹⁹⁶ *Hypnotisme et double conscience* (Hipnotisms un dubultā apziņa), 149. lpp.

Gandrīz katru dienu, bez zināma iemesla vai pavisam niecīgas emocijas ietekmē, viņu pārņem tas, ko viņa sauc par «savu lēkmi». Faktiski viņa ieiet savā otrajā stāvoklī. Lūk, kā tas notiek: viņa sēž ar šuvekli rokā. Pēkšņi, pēc sāpēm denīšos, viņa iemieg dziļā miegā, no kura nekas nespēj viņu izraut un kas ilgst divas vai trīs minūtes; pēc tam viņa pamostas. Bet viņa ir citāda nekā iepriekš: viņa ir jautra, smejoša, dungodama turpina iesākto darbu, joko ar apkārtējiem; viņas intelekts ir dzīvāks, un viņa necieš no daudzajām neiralģiskajām sāpēm, kas raksturīgas viņas parastajam stāvoklim. Šajā stāvoklī, ko esmu nosaucis par viņas otro stāvokli, Félida pilnīgi apzinās visu savu dzīvi, atcerēdamās ne vien savu parasto eksistenci, bet arī stāvokļus, līdzīgus tam, kurā viņa atrodas.

Pēc mainīga ilguma Félida jautrība pēkšņi izgaist, viņas galva noslīgst uz krūtīm un viņa atkal iekrīt truluma stāvoklī. Paiet trīs līdz četras minūtes, un viņa atver acis, lai atgrieztos savā parastajā eksistencē. To gandrīz nemaz nepamana, jo viņa turpina savu darbu ar dedzību, gandrīz vai ar niknumu; visbiežāk tas ir šūšanas darbs, kas iesākts iepriekšējā periodā; viņa to nepazīst, un viņai vajadzīga prāta piepūle, lai to saprastu. Viņa ir aizmirsusi visu, kas noticis otrajā stāvoklī, bet ir saglabājusi visas pārējās atmiņas, kas attiecas uz viņas normālo dzīvi.»

Otro stāvokļu ilgumi pamazām palielinājās, un pēc 30 gadu ilgiem Dr Azam novērojumiem tie aizņem gandrīz visu Félida dzīvi. Pāreja no pirmā stāvokļa uz otro ir kļuvusi arvien īsāka, un šodien tā ir gandrīz momentāna.

Dr Prince¹⁹⁷ kā ārstam bija izdevība pētīt kādu jaunkundzi Beauchamp, kura uzrādīja četras dažādas personības.

197 Dr Morton Prince. *The Dissociation of a Personality* (Personības sadalīšanās). New-York, 1906.

Kad 1898. gadā miss Beauchamp viņu izsauca, lai ārstētu smagus neirastēniskus traucējumus, šī jaunkundze bija ļoti nopietna, atturīga, dziļi reliģioza persona, cītīga savās studijās un ar pārmērīgu skrupulozitāti, īsi sakot, sava veida svētā; tas bija stāvoklis B1.

Hipnotizēta, viņa bija tā pati, ar mazāku nomāktību, lielāku nepiespiestību un plašāku atmiņu. Tas bija stāvoklis B2.

Tieši hipnotiskās ārstēšanas gaitā Prince redzēja, kā viņa pēkšņi atdod vietu pilnīgi citādaī dabai, B3, ārkārtīgi dzīvai, palaidnīgai, sava veida dumpīgai un gandrīz vai velnišķīgai meiteļai, kas sevi sauca par Sally un runāja par miss Beauchamp trešajā personā, ar neslēptu nepatiku pret viņas pārāk nopietno un bailīgo raksturu. Ilgstoša izmeklēšana lika Dr Morton pieņemt, ka Sally nav nekas cits kā miss Beauchamp zemapziņa, zemapziņa, kas nenormāli attīstījusies slimīgas disociācijas rezultātā un pamazām emancipējusies tiktāl, ka izveidojusi īstu otro personību, kura līdzāspastāv ar parasto personību, kuras domas tā visas pazīst, bet no kuras atšķiras ar savu pašas apziņu un īpašo temperamentu.

Vēl vēlāk, beidzot, 1899. gadā, pēc spēcīgas emocijas pēkšņi izpaudās trešā individualitāte, B4, kura rakstura ziņā bija sava veida starpposms starp abām iepriekšējām — ne svētā, ne velns, bet būtībā vairāk sieviete jeb drīzāk jauna

meitene; atmiņas ziņā viņa atcerējās visu miss Beauchamp bērnību un jaunību, bet uzrādīja pilnīgu nezināšanu par pēdējiem sešiem gadiem, sākot ar spēcīgu emocionālu satricinājumu, kas datējams ar 1893. gadu.

Dr Prince jautā sev, vai šī pēdējā atnākusi nebija īstā miss Beauchamp, ko minētais satricinājums būtu nomācis un kas pēc sešu gadu ilga aptumsuma pēkšņi būtu no jauna parādījusies emocijas iespaidā, kas atgādināja sākotnējo satricinājumu. Patiešām, ir zināmi vairāki šāda veida piemēri. Šajā gadījumā ārstēšanai vajadzēja sastāvēt no šīs sākotnējās personības noturīgas atjaunošanas, ar piemērotu suģestiju to aizvietojošā patoloģiskajām apakšpersonībām, kas radušās no tās sairuma.

Dr Prince savā grāmatā ir sīki aprakstījis, kā viņš ar suģestiju, ko atbalstīja ēterizācija, un caur virkni prasmīgi kombinētu hipnotisko fāžu, salīdzināmu ar ķīmiskas preparācijas secīgajiem posmiem, panāca, ar sava veida mākslīgas sintēzes palīdzību, atjaunot to normālo personību, kas, ja tā gribam, virtuāli pastāvēja zem šīm slimīgajām disociācijām, bet kurai liktenīga nelabvēlīgu apstākļu ķēde jau kopš bērnības bija vienmēr liegusi faktiski pastāvēt. Šai autentiskajai personībai, B5, piemīt visas iegūtās zināšanas un pilna atmiņa par pārējām — B1, B2 utt. —, kuras nav nekas cits kā tās izvilkumi vai izkropļojumi; rakstura ziņā tā ir harmonisks sakausējums jeb laimīgs kompromiss starp pretējām un pārmērīgajām tieksmēm, kas raksturoja viņas daļējās personības. Un ka tā patiešām ir īstā un normālā persona, kas beidzot atrasta, to pierāda vienīgais empīriskais un bioloģiskais kritērijs, ko var pieņemt normalitātei, proti, pielāgošanās dzīves nepieciešamībām. Šī jaunā personība patiešām atšķiras no visām slimīgajām karikatūrām, kas bija ieņēmušas tās vietu, ar savu nevainojamo fizisko un garīgo veselību. Tā vairs nav ne neirastēniska, ne suģestējama, ne sadalāma virknē blakusesošu personību vai automātisma parādību; īsi sakot, tai piemīt pastāvība, savaldība un visu savu spēju valdījums, harmoniskā vienotība, kas ir ikviena normāla indivīda zīmogs.

Brīdī, kad Dr Prince publicēja savu grāmatu, šī atjaunotā miss Beauchamp bija regulāri nodzīvojuši sešus mēnešus, kas ir ārkārtīgi daudz, ja padomā, ka iepriekš viņa bija tikai nemitīga šurpu turpu kustība starp saviem dažādajiem disociācijas stāvokļiem.